

اندیشه سیاسی - تربیتی علوی در خطبه‌های نهج البلاغه

خطبه‌های ۱۲۶ - ۱۵۵

جلد پنجم

آیت‌الله احمد بهشتی

بیت
۱۴۰۱

بهشتی، احمد، ۱۳۱۴ -

اندیشه سیاسی - تربیتی علوی در خطبه‌های نهج البلاغه/ احمد بهشتی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۴۰۰.
ج. - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۳۱۰۹. کتاب‌های آیت‌الله احمد بهشتی؛ ۴۲) (سیاسی - اجتماعی. اندیشه سیاسی)
ISBN 978-964-09-2214-9 (دوره) / ISBN 978-964-09-2494-5 (ج. ۵)

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیما.

کتاب‌نامه.

مترجمات: ج. ۵. خطبه‌های ۱۲۶-۱۵۵ -

۱. علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - خطبه‌ها - نقد و تفسیر.
۲. علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - سیاست و حکومت. ۳. اسلام و سیاست.
- الف. علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. برگزیده، شرح. ب. مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان. د. عنوان: نهج البلاغه. فارسی - عربی. برگزیده، شرح.

۲۹۷/۹۵۱۵

BP ۳۸ / ۰۲۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۳۳۱۰۹۳

۱۴۰۱

کتاب‌های آیت‌الله احمد بهشتی / ۴۲

www.ketab.ir

■ موضوع: اندیشه سیاسی (سیاسی - اجتماعی)

■ گروه مخاطب: تخصصی (طلاب، دانشجویان، پژوهشگران و اساتید حوزه و دانشگاه)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۱۰۹

مسئله انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۸۱۶۲

بوستان کتاب

بوستان کتاب

اندیشه سیاسی - تربیتی علوی در خطبه‌های نهج البلاغه/ج ۵

خطبه‌های ۱۲۶ - ۱۵۵

• نویسنده: آیت الله احمد بهشتی

• ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

• نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱ • شمارگان: ۵۰۰ • بها: ویسایم رسمی مؤسسه بوستان کتاب

۲۵۰۱

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائییه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۳۷۷۴۲۱۵۵-۷ نمابر: ۳۷۷۴۲۱۵۴ تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶

❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)

❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، بلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸

❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲

❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

❖ فروشگاه شماره ۵ (رنجین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نیش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

E-mail: info@bustaneketab.com

پست الکترونیک مؤسسه: www.bustaneketab.com جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت:

با قدردانی از همکاریانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

• اعضای شورای بررسی آثار • سرویراستار: محمدرضا منصفی سروندانی • ویراستار: محدثه حقیقی

• حروفنگار و اصلاحات حروفنگاری: طاهره احسنی‌هما • صفحه‌آرا: حسین محمدی

• نمونه‌خوانی: علی میری • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منش • طراح جلد: مسعود نجابتی

• اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمداقبر انصاری

فهرست مطالب

۳۵	مقدمه
۴۳	خطبة ۱۲۶: عدالت اقتصادی
۴۴	شان صدور
۴۴	زهی بی انصافی!
۴۵	موضع مستحکم عدل علوی
۴۶	رعایت بی چون و چرای مساوات
۴۶	تفسیر دقیق تبذیر و اسراف
۴۷	عزت پوچ دنیوی و مردمی و ذلت نکبت بار اخروی و خدایی
۴۷	ناسپاسی و نفرت
۴۸	همراهان ناهمراه و بی وفا
۵۰	خطبة ۱۲۷: چرا تخطئه امت؟
۵۲	شان صدور
۵۳	مروری بر نقد علوی بر خوارج
۵۳	بخش اول: قضاوت ناحق خوارج
۵۳	فراز اول
۵۴	فراز دوم
۵۵	بخش دوم: سیره نبوی
۵۵	نمونه اول

۵۵	نمونه دوم
۵۶	نمونه سوم
۵۶	نمونه چهارم
۵۶	رفتار حکیمانه پیامبر ﷺ
۵۶	بخش سوم: ترسیم سیمای خوارج
۵۷	مطلب اول
۵۷	مطلب دوم
۵۷	مطلب سوم
۵۷	بخش چهارم: نکوهش افراط و تفریط
۵۸	گروه اول و دوم: بدحال‌ها
۵۸	گروه سوم: خوش‌حال‌ها
۵۹	دو سفارش سازنده
۵۹	۱. لزوم همراهی با نمط اوسط و اکثریت
۵۹	۲. ترک پراکندگی و گروه‌گرایی
۵۹	فرمان قاطع
۶۰	نمونه‌هایی از افراط و تفریط
۶۱	بخش پنجم: خیانت حکمین
۶۲	۱. حکمیت مشروط
۶۲	۲. معنای احیای قرآن
۶۲	۳. همراهی و هماهنگی با قرآن
۶۳	۴. محکومیت ظالمانه
۶۳	۵. محکومیت حکمین
۶۶	خطبة ۱۲۸: فتنه صاحب الزنج و قوم مغول
۶۸	شان صدور
۶۸	مروری بر اجزای کلام
۶۸	بخش اول: صاحب الزنج یا خداوند زنگیان
۶۹	۱. شخصیت احنف

۷۲	۲. فتنه صاحب الزنج
۷۲	۳. ویرانی بصره و کشتار مردم
۷۴	۴. امام علی علیه السلام و دنیا
۷۵	بخش دوم: فتنه تاتار و علم غیب
۷۵	۱. فتنه تاتار
۷۷	۱. ترسیم چهره
۷۷	۲. ترسیم رفتار
۷۷	۳. ترسیم کشتار
۷۸	۲. علم غیب
۷۸	قسم اول
۷۹	چرا خنده؟!؟
۷۹	قسم دوم
۸۱	توضیحی درباره قسم اول
۸۴	خطبه ۱۲۹: بی وفایی دنیا و غربت اخلاق
۸۶	شان صدور
۸۶	مروری بر اجزای خطبه
۸۶	بخش اول: بی وفایی دنیا
۸۷	۱. مهمان های موقت
۸۷	۲. بدهکارهای بی مهلت
۸۷	۳. اجل، تمام شدنی و عمل، ماندنی
۸۸	۴. کوشش های نافرجام
۸۸	بخش دوم: وصف زمانه
۸۸	محور اول: ادبار خیر
۸۹	محور دوم: اقبال شر
۸۹	محور سوم: طمع شیطان
۸۹	۱. نیرومندی سازوبرگ
۹۰	۲. نیرنگ عمومی

۹۱	۳. شکار آسان
۹۱	محور چهارم
۹۲	گروه اول: فقرا
۹۲	گروه دوم: اغنیا
۹۲	گروه سوم: بخلاء
۹۲	گروه چهارم: متمردان حق ناشنوا
۹۳	بخش سوم: یادی از صلحا و اخیار
۹۳	سؤال اول
۹۳	سؤال دوم
۹۳	سؤال سوم
۹۳	سؤال چهارم
۹۴	سؤال پنجم
۹۴	کلمه استرجاع
۹۴	بخش چهارم: قحط الرجال
۹۵	۱. تعطیل بودن مبارزه با فساد
۹۵	۲. طمع خام!
۹۵	۳. امر محال
۹۸	رطب خورده منع رطب چون کند؟
۱۰۰	خطبة ۱۳۰: سخنی با ابودر قهرمان
۱۰۱	شان صدور
۱۰۲	خشم و امید
۱۰۳	دو خوف متعارض
۱۰۳	دو رهنمود علوی
۱۰۴	نیاز عثمانی‌ها و بی‌نیازی ابودر
۱۰۴	ابودر، برنده نهایی
۱۰۵	گردش روزگار، به کام مردم پرهیزکار
۱۰۶	دو توصیه به ابودر

۱۰۷	توصیه اول
۱۰۷	توصیه دوم
۱۰۸	چرایی تبعید ابوذر
۱۱۰	شان نزول یک آیه
۱۱۳	خطبه ۱۳۱: انگیزه تشکیل حکومت
۱۱۴	شان صدور
۱۱۵	مروری بر محتوای خطبه
۱۱۵	بخش اول: گلایه
۱۱۵	۱. اختلاف و ناهماهنگی
۱۱۶	۲. پراکندگی دل‌ها
۱۱۶	۳. حضور جسمانی و غیبت عقلانی
۱۱۷	۳. حق‌گریزی
۱۱۷	۴. بی‌عرضگی
۱۱۷	بخش دوم: انگیزه تشکیل حکومت
۱۱۸	۱. ابعاد منفی
۱۱۸	۲. ابعاد مثبت
۱۱۸	الف) بازگرداندن معالم و نشانه‌های دین
۱۱۹	ب) ظاهرکردن اصلاحات پایدار
۱۱۹	ج) امنیت ستم‌دیدگان
۱۱۹	د) اقامه حدود
۱۲۰	۳. معرفی خویشان در قالب نیایش
۱۲۰	مطلب اول: نخستین منیب
۱۲۰	مطلب دوم: شنیدن پیام و اجابت
۱۲۱	مطلب سوم: نخستین نمازگزار
۱۲۲	بخش سوم: شرایط زمامدار
۱۲۲	شرط اول: بخیل نبودن
۱۲۲	شرط دوم: جاهل نبودن

۱۲۳	شرط سوم: جفاکار نبودن.....
۱۲۴	شرط چهارم: منحرف نبودن.....
۱۲۴	شرط پنجم: رشوه‌خوار نبودن.....
۱۲۵	شرط ششم: ضایع‌کننده سنت نبودن.....
۱۲۶	خطبه ۱۳۲: سفارش به زهد و پارسایی.....
۱۲۸	شان صدور.....
۱۲۸	مروری بر محتوای خطبه.....
۱۲۹	بخش اول: حمد و شهادت.....
۱۲۹	۱. حمد.....
۱۲۹	الف) خدای گیرنده و دهنده.....
۱۳۰	ب) خدای احسان‌کننده و آزماینده.....
۱۳۰	ج) دانای نهان.....
۱۳۱	د) حاضر با هر پنهان.....
۱۳۱	هـ) دانای خطورات قلبی و چشمک‌های ظاهری.....
۱۳۱	۲. شهادتین.....
۱۳۱	الف) شهادت بر یگانگی خدا.....
۱۳۲	ب) شهادت بر رسالت پیامبر خاتم.....
۱۳۲	ج) ذکر دو ویژگی.....
۱۳۲	بخش دوم: هشدار و موعظه.....
۱۳۲	۱. حقانیت مرگ.....
۱۳۳	۲. پرهیز از غرور.....
۱۳۳	۳. درس عبرت.....
۱۳۴	۴. باز هم درس عبرت.....
۱۳۴	بخش سوم: ارزش تقوا.....
۱۳۵	۱. کارکرد تقوا.....
۱۳۵	۲. اغتنام فرصت.....
۱۳۵	۳. دنیاشناسی.....

۱۳۶	۴. کوس رحیل
۱۳۸	خطبة ۱۳۳: خداشناسی و موعظه
۱۴۰	شان صدور
۱۴۱	مروری بر عناوین خطبه
۱۴۱	بخش اول: رابطه خدا و عالم هستی
۱۴۲	۱. انقیاد دنیا و آخرت
۱۴۴	۲. کلیدداری آسمان‌ها و زمین
۱۴۵	۳. سجده درختان
۱۴۵	۴. شعله‌وری درختان
۱۴۶	۵. بارآوری درختان
۱۴۷	بخش دوم: موارث اسلام
۱۴۷	۱. قرآن
۱۴۸	۲. کعبه
۱۴۹	۳. عزت
۱۴۹	بخش سوم: مقام نبوت و خاتمیت
۱۵۰	۱. بعد از دوران فترت
۱۵۰	۲. بعد از اختلافات دینی و مذهبی
۱۵۰	۳. بعد از پیامبران سلف
۱۵۱	۴. خاتمیت وحی
۱۵۱	۵. جهاد نستوهانه
۱۵۱	بخش چهارم: کور و بینا
۱۵۲	۱. نگاه سطحی و عمقی
۱۵۲	۲. دنیانگری و عاقبت اندیشی
۱۵۳	۳. توشه‌گیری برای دنیا و آخرت
۱۵۳	بخش پنجم: امور سیری ناپذیر
۱۵۳	۱. امور سیری پذیر
۱۵۳	۲. امور سیری ناپذیر

۱۵۳	الف) زندگی
۱۵۴	ب) حکمت
۱۵۴	۱. حیات قلب
۱۵۵	۲. بینایی چشم
۱۵۵	۳. شنوایی گوش
۱۵۵	۴. شادابی تشنگان
۱۵۶	۵. بی‌نیازی و سلامت
۱۵۶	بخش ششم: ویژگی‌های قرآن
۱۵۶	۱. سبب بصیرت
۱۵۶	۲. وسیله گویایی
۱۵۶	۳. وسیله سماع
۱۵۷	۴. مفسر و گواه
۱۵۷	۵. عدم اختلاف در خداشناسی
۱۵۷	۶. جدا نکردن از خدا
۱۵۸	بخش هفتم: ورشکستگی اخلاقی مخاطبان
۱۵۸	۱. کینه‌توزی
۱۵۹	۲. سیاهی دل
۱۵۹	۳. هماهنگی در آرزوهای دورودراز
۱۵۹	۴. دشمنی و رقابت در جمع اموال
۱۶۰	۵. در دام شیطان
۱۶۰	۶. در دام غرور
۱۶۱	حسن ختام
۱۶۴	خطبة ۱۳۴: منع خلیفه دوم از شرکت در جنگ روم
۱۶۵	شان صدور
۱۶۵	محتوای کلام
۱۶۵	بخش اول
۱۶۶	۱. حفظ مرزها

۱۶۶	۲. استمرار تأییدات غیبی
۱۶۷	آیه اول
۱۶۸	آیه دوم
۱۶۸	آیه سوم
۱۶۹	بخش دوم: منع عمر از حضور در جبهه
۱۶۹	۱. دلیل منع
۱۷۰	۲. راهکار
۱۷۱	نتیجه
۱۷۳	خطبة ۱۳۵: پاسخی به مغیره بن احنس
۱۷۳	شان صدور
۱۷۴	مروری بر عناوین کلام
۱۷۴	بخش اول: شجرة خبيثة مخاطب
۱۷۴	۱. چرا العین؟
۱۷۵	۲. چرا ابتر؟
۱۷۵	۳. چرا درخت بی ریشه و بی شاخ و برگ؟
۱۷۷	بخش دوم: بی کفایتی مغیره
۱۷۸	بخش سوم: دو دستور با دو نفرین
۱۷۸	دستور و نفرین اول
۱۷۹	دستور و نفرین دوم
۱۸۳	خطبة ۱۳۶: درباره بیعت و انتقام
۱۸۳	شان صدور
۱۸۴	محتوای کلام
۱۸۵	بخش اول: سیما و ایده خلافت علوی
۱۸۵	۱. فرق دو خلافت
۱۸۶	۲. ایده علوی
۱۸۶	بخش دوم: استعانت و اخطار
۱۸۶	۱. استعانت

۱۸۸	۲. انتقام
۱۸۹	ملأ در قرآن
۱۹۰	نقش ملأ در برابر پیامبر اسلام
۱۹۱	نقش ملأ در انقلابات معاصر
۱۹۳	خطبة ۱۳۷: درباره بیعت طلحه و زبیر
۱۹۴	شان صدور
۱۹۵	مروری بر محتوای کلام
۱۹۵	بخش اول: محاکمه غیابی ناکثین
۱۹۶	۱. حکم حاکمیت امام علی علیه السلام
۱۹۶	فراز اول: سوگند جانانه منکر
۱۹۶	فراز دوم: بطلان ادعای مدعی
۱۹۶	۲. حکم محکومیت رقیب
۱۹۷	الف) مطالبه کدام حق؟
۱۹۷	ب) قاتل به جای منتقم
۱۹۸	ج) شریک دم یا بی گناه
۱۹۸	د) عدالت در محاق
۱۹۹	بخش دوم: بصیرت بی مانند علوی
۲۰۰	بخش سوم: صدور حکم
۲۰۱	ویژگی‌های فئه باغیه
۲۰۲	وضوح حکم
۲۰۲	بخش چهارم: اجرای حکم
۲۰۳	بخش پنجم: ویژگی ممتاز بیعت علوی
۲۰۳	بخش ششم: نیایش و شکوه
۲۰۴	تقاضا
۲۰۴	چرا؟
۲۰۵	شواهد اتمام حجت
۲۰۶	خطبة ۱۳۸: اشاراتی به حوادث آینده

۲۰۷		شان صدور
۲۰۸		نگاهی به محتوای خطبه
۲۰۹		بخش اول: آینده دور
۲۰۹		قسمت اول
۲۰۹		۱. بازگرداندن ضلالت به هدایت
۲۱۰		۲. بازگرداندن رأی به قرآن
۲۱۰		قسمت دوم: جنگ خانمان سوز
۲۱۰		۱. شدت
۲۱۱		۲. نشان دادن چنگ و دندان
۲۱۱		۳. انباشته بودن پستان جنگ
۲۱۱		۴. پایان تلخ
۲۱۲		قسمت سوم: ایدئولوژی مهدویت
۲۱۲		۱. محاکمه و مجازات عوامل جور
۲۱۳		۲. استخراج گنج های زمین
۲۱۴		۳. به نمایش گذاشتن سیره عدالت
۲۱۴		۴. احیای کتاب و سنت
۲۱۴		بخش دوم: آینده نزدیک
۲۱۴		۱. ویژگی های حاکم شامی
۲۱۵		الف) فریاد گوش خراش
۲۱۵		ب) تجاوز به حریم کوفه
۲۱۵		ج) رفتار و کشتار مستانه
۲۱۶		د) حلقوم گشاده و لگدهای بی رحمانه
۲۱۶		هـ) یورش پیاپی و قهرآمیز
۲۱۶		۲. آوارگی و در به دری مردم
۲۱۸		۳. حسن ختام
۲۱۸		الف) التزام به سیره نبوی
۲۱۹		ب) شیطان ستیزی

۲۲۱	خطبه ۱۳۹: سخنی با اعضای شورای عمری
۲۲۱	شان صدور
۲۲۲	مروری بر محتوای کلام
۲۲۲	فراز اول: سابقه درخشان
۲۲۳	۱. دعوت به حق
۲۲۳	۲. صله رحم
۲۲۳	۳. بخشش فراوان
۲۲۴	فراز دوم: هشدار
۲۲۴	فراز سوم: آینده وخیم
۲۲۵	۱. خلافت، زیر سیطره شمشیر
۲۲۶	۲. عهدشکنی
۲۲۶	۳. امامت اهل ضلال و بی‌روی جهال
۲۲۹	خطبه ۱۴۰: نهی از عیب جویی
۲۳۰	شان صدور
۲۳۰	اخلاق متعالی اسلام
۲۳۱	بخش اول: وظیفه وارستگان از عیوب
۲۳۱	رهنمود اول: ترحم
۲۳۲	رهنمود دوم: شکر
۲۳۲	رهنمود سوم: ممنوعیت گریز از شکر
۲۳۳	رهنمود چهارم: توجه به عیب‌پوشی خدای متعال
۲۳۴	رهنمود پنجم: توجه به عیب خویش
۲۳۴	بخش دوم: پی‌آمد عیب‌جویی
۲۳۶	بخش سوم: دستورهای سازنده
۲۳۶	۱. شتاب‌زدگی ممنوع
۲۳۶	۲. ایمنی از کیفر، ممنوع
۲۳۷	۳. وجوب کفّ نفس
۲۳۷	۴. وجوب شکر

۲۳۸	خطبه ۱۴۱: فرق حق و باطل
۲۳۹	شان صدور
۲۳۹	مستی بن نجبه کیست ؟
۲۴۰	نگاهی به سایر منابع
۲۴۱	فرق علم یقین و عین یقین
۲۴۲	مروری بر گفتار ماندگار علوی
۲۴۲	۱. تقدم درایت بر روایت
۲۴۲	تجویز خطا
۲۴۳	۲. ملاک حق و باطل
۲۴۴	رفع ابهام
۲۴۵	خطبه ۱۴۲: نیکی به نا اهل
۲۴۶	شان صدور
۲۴۶	محتوای گفتار
۲۴۶	الف) مصرف غلط و آثار سوء
۲۴۶	۱. ستایش فرومایگان
۲۴۷	۲. تعریف سرکشان
۲۴۷	۳. تمجید مردم نادان
۲۴۸	ستایش بخیل
۲۴۸	ب) مصرف صحیح و آثار حسن
۲۴۸	دستور اول: صلۀ رحم
۲۴۹	دستور دوم: مهمان نوازی
۲۵۰	دستور سوم: فک اسیر
۲۵۱	دستور چهارم: کمک به فقرا و وامداران
۲۵۲	دستور پنجم: صبر بر ادای حقوق
۲۵۲	آثار و فواید
۲۵۴	خطبه ۱۴۳: دعای طلب باران
۲۵۶	شان صدور

۲۵۷	مروری بر محتوای خطبه
۲۵۷	مقدمه
۲۵۷	بخش اول: غایت‌مندی نظام آفرینش
۲۵۷	غایت بالذات و غایت بالعرض
۲۶۰	بخش دوم: آزمون‌ها
۲۶۰	حکمت آزمون‌ها
۲۶۱	بخش سوم: فایده استغفار
۲۶۲	نتیجه
۲۶۳	فرازهای پنج‌گانه دعا
۲۶۳	۱. برای چه آمده‌ایم؟
۲۶۴	۲. چه می‌خواهیم؟
۲۶۴	۳. به شکایت آمده‌ایم
۲۶۵	۴. از چه می‌ترسیم؟
۲۶۶	۵. چگونه بارانی می‌خواهیم؟
۲۶۷	حسن ختام
۲۶۸	خطبه ۱۴۴: نبوت و امامت و جامعه‌شناسی علوی
۲۷۰	شان صدور
۲۷۰	مروری بر محتوای خطبه
۲۷۰	بخش اول: بعثت انبیا
۲۷۰	۱. برخورداری از وحی
۲۷۱	۲. حجت خدا بر خلق
۲۷۲	۳. دفع‌کننده عذر و بهانه
۲۷۳	۴. دعوت‌کننده مردم به صدق و حق
۲۷۳	بخش دوم: حکمت تکالیف
۲۷۴	۱. مکشوف بودن اسرار و ضمانت خلق
۲۷۴	۲. در بوتۀ آزمون
۲۷۵	۳. استحقاق ثواب و عقاب

۲۷۷	بخش سوم: مدعیان دروغ‌گو و ستمکار
۲۷۷	۱. استفهام کنایی
۲۷۷	۲. استدلال
۲۷۷	الف) بالا آوردن و به زیر کشیدن
۲۷۸	ب) عطا و حرمان
۲۷۹	ج) ادخال و اخراج
۲۸۰	د) پرچم هدایت و روشنگری
۲۸۱	بخش چهارم: شجره‌نامه امامت و ولایت
۲۸۲	۱. قرشی بودن امام
۲۸۳	۲. هاشمی بودن امام
۲۸۳	۳. امامت در انحصار بنی هاشم
۲۸۳	۴. ولایت در انحصار بنی هاشم
۲۸۳	بخش پنجم: آینده‌نگری
۲۸۴	پدیده گروه فاسد
۲۸۴	۱. ترجیح دنیا بر آخرت
۲۸۴	۲. ترجیح آب گندیده بر آب زلال
۲۸۵	۳. فاسق گروه فاسد در منظر امام
۲۸۵	۱. مأنوس با منکرات
۲۸۶	۲. طبیعت ثانوی شدن منکرات
۲۸۶	۳. سیل بنیان‌کن یا آتش خانمان‌سوز
۲۸۷	بخش ششم: یادی از عقول زبدگان و قلوب نخبگان
۲۸۷	۱. خردهای نورانی
۲۸۷	۲. چشم‌های پرفروغ
۲۸۸	۳. دل‌های خدایی
۲۸۹	بخش پایانی: معرفی دنیاپرستان
۲۸۹	۱. تهاجم بر کالای پست دنیا
۲۸۹	۲. بخل ورزیدن بر یکدیگر

۲۹۰	۳. روی بر دوزخ و پشت بر بهشت
۲۹۰	۴. گریزان از دعوت حق
۲۹۱	۵. گوش به دعوت شیطان
۲۹۳	خطبة ۱۴۵: دنیای فانی
۲۹۴	شان صدور
۲۹۴	مروری بر محتوای خطبه
۲۹۴	بخش اول: واقعیت‌های ملموس زندگی
۲۹۵	۱. هدف تیرهای مرگ
۲۹۵	۲. گوارا و ناگوار
۲۹۵	۳. امتناع جمع اضداد
۲۹۵	۴. به سوی مرگ
۲۹۶	۵. مشروط‌بودن خوراک
۲۹۶	۶. هماهنگی حدوث و زوال
۲۹۶	۷. تعاقب نو و کهنه
۲۹۷	۸. کشت و درو
۲۹۷	۹. ریشه‌های خشکیده
۲۹۸	۱۰. تراحم بدعت و سنت
۲۹۹	بخش دوم: توصیه‌ها
۲۹۹	۱. وجوب پرهیز از بدعت‌ها
۳۰۰	۲. وجوب حرکت در راه هموار
۳۰۱	استدلالی عقل‌پسند و دل‌نشین
۳۰۳	خطبة ۱۴۶: پاسخ به مشورت عمر
۳۰۴	شان صدور
۳۰۷	مروری بر گفتار ماندگار علوی
۳۰۷	بخش اول: گسترش الهی اسلام
۳۰۷	۱. دفع یک توهم
۳۰۸	۲. خدا، ضامن پیروزی دین

۳۰۸	۳. طلوع بی افول
۳۰۹	۴. وعده تخلف ناپذیر
۳۰۹	۵. جایگاه زمامدار
۳۱۰	بخش دوم: اسلام و عرب و نقد عثمان
۳۱۰	۱. منشأ قدرت عرب
۳۱۰	۲. ردّ پیشنهاد عثمان
۳۱۲	بخش سوم: ضرورت حضور خلیفه در مدینه
۳۱۲	۱. توصیه‌ها
۳۱۳	۲. عوارض غیبت خلیفه از مدینه
۳۱۴	۳. برداشت عجم از حضور خلیفه در جبهه
۳۱۴	بخش پایانی: تقویت روح امید
۳۱۴	پاسخ نگرانی نخست
۳۱۵	پاسخ نگرانی دوم
۳۱۷	خطبه ۱۴۷: آینده تلخ و هشدار
۳۲۰	شان صدور
۳۲۰	مروری بر ارکان خطبه
۳۲۱	رکن اول: آثار بعثت ختمیه
۳۲۱	الف) پاسخ سؤال مقدر
۳۲۱	ب) فواید و برکات نبوت
۳۲۱	۱. توحید عبادت
۳۲۲	۲. توحید اطاعت
۳۲۳	۳. تأسیس الهیات قرآنی
۳۲۵	۴. تجلی حق در قرآن
۳۲۶	رکن دوم: نیم‌نگاهی به آینده تلخ
۳۲۷	۱. خفای حق و ظهور باطل و کثرت دروغ
۳۲۷	۲. غربت قرآن
۳۳۰	۳. جابه‌جاشدن معروف و منکر

- ۳۳۱ ۴. قرآن و اهل قرآن، در حاشیه
- ۳۳۲ ۵. ناهماهنگی و فرقه‌گرایی مردم
- ۳۳۳ ۶. مجازات ناحق
- ۳۳۵ ۷. درس عبرت
- ۳۳۶ رکن سوم: تذکرات سازنده و بالنده
- ۳۳۶ ۱. شرح و توضیح نکات چهارگانه
- ۳۳۶ الف) راه کسب موفقیت
- ۳۳۷ ب) راه کسب هدایت
- ۳۳۷ ج) خودبزرگ‌بینی ممنوع
- ۳۳۹ د) راه تحصیل سلامت
- ۳۳۹ ۲. دستورهای حیات بخش
- ۳۴۰ دستور اول
- ۳۴۰ دستور دوم
- ۳۴۱ دستور سوم
- ۳۴۲ ۱. دانش زنده و پویا
- ۳۴۲ ۲. جهل مرده و بی‌رمق
- ۳۴۲ ۳. پرتوافکنی دانش
- ۳۴۲ ۴. سکوت گویا
- ۳۴۳ ۵. ارتباط ظاهر و باطن
- ۳۴۳ ۶. دین‌باوری محض
- ۳۴۵ خطبه ۱۴۸: پیرامون جنگ جمل
- ۳۴۶ شأن صدور
- ۳۴۸ مروری بر فرازهای گفتار پربار علوی
- ۳۴۸ بخش اول: آزمندی طلحه و زبیر
- ۳۴۸ ۱. جاه‌طلبی
- ۳۴۹ ۲. خداگریزی
- ۳۴۹ بخش دوم: کینه‌توزی

۳۴۹	۱. روانکاوی.....
۳۴۹	۲. آینده‌نگری.....
۳۵۰	بخش سوم: آینده طلحه و زبیر.....
۳۵۰	بخش چهارم: ترسیم چهره بغی.....
۳۵۰	نکته اول: قیام باغیان و یاغیان.....
۳۵۰	نکته دوم: دعوت اهل اخلاص.....
۳۵۱	نکته سوم: جواب سؤال مقدّر.....
۳۵۲	بخش پنجم: هوشیاری آیت کبرای حق.....
۳۵۲	۱. گفتارگونه چرا؟.....
۳۵۲	۲. بی تفاوت بودن چرا؟.....
۳۵۳	۳. چرا غفلت؟!.....
۳۵۵	خطبه ۱۴۹: در بستر شهادت.....
۳۵۶	شان صدور.....
۳۵۷	مروری بر محتوای کلام.....
۳۵۷	بخش اول: سرنوشت عموم.....
۳۵۸	بخش دوم: پوشیده بودن راز مرگ.....
۳۵۹	مشیت الهی.....
۳۶۰	راز سر به مهر.....
۳۶۰	بخش سوم: متن وصیت‌نامه.....
۳۶۰	۱. توصیه‌ها.....
۳۶۰	الف) توحید.....
۳۶۱	ب) رسالت.....
۳۶۱	ج) اقامه دو عمود.....
۳۶۱	د) برافروختن دو چراغ.....
۳۶۱	هـ) بازگشت ممنوع.....
۳۶۲	و) لزوم و ضرورت جدّ و جهد.....
۳۶۲	و) تکیه‌گاه محکم.....

۳۶۳	۲. آهنگ فراق و بیان سرنوشت
۳۶۳	الف) فرق دیروز و امروز و فردا
۳۶۶	ب) بر سر دوراهی مرگ و زندگی
۳۶۷	ج) در انتظار فردا
۳۶۹	د) آخرین وداع با نگاهی به آینده
۳۷۲	خطبه ۱۵۰: در فاصله بعثت نبوی تا قیام مهدوی
۳۷۴	شان صدور
۳۷۴	نگاهی به محتوای خطبه
۳۷۵	بخش اول: سوگنامه و نوید
۳۷۵	۱. گزارشی درباره آینده
۳۷۵	۲. پرهیز از استعجال و استبطاء
۳۷۶	۳. آفت استعمال
۳۷۷	۴. سپیده دم فردا
۳۷۷	۵. مزده
۳۷۸	۶. سیمای مهدی علیه السلام
۳۷۹	۷. برنامه‌های حضرت مهدی علیه السلام
۳۸۰	۸. غیبت طولانی
۳۸۱	۹. سپاه تیز تک مهدوی
۳۸۱	۱۰. درازی شب فتنه
۳۸۳	۱۱. تضاد جبهه انقلاب و ضد انقلاب
۳۸۴	۱۲. شمشیر بصیرت بر دوش انقلابیون
۳۸۵	بخش دوم: خیانت به آرمان
۳۸۶	۱. عقب‌گرد یک گروه
۳۸۶	۲. در پرتگاه هلاک
۳۸۷	۳. توطئه اسرارآمیز
۳۸۷	۴. انزوای اهل بیت علیهم السلام
۳۸۸	۵. مهجور شدن اهل بیت علیهم السلام

۳۸۸	۶. ورود معماران قلابی در مهندسی دین
۳۸۹	۷. معماران بی وجدان
۳۸۹	۸. دروازه‌های شهر جهل و گمراهی
۳۹۰	۹. فراغت زمان
۳۹۲	۱۰. دو گروه متضاد و همگام
۳۹۳	خطبة ۱۵۱: آینده عرب و هشدار
۳۹۶	شان صدور
۳۹۶	مروری بر محتوای خطبه
۳۹۶	بخش اول
۳۹۶	۱. حمد و استعانت و اعتصام
۳۹۸	۲. شهادتین
۳۹۸	۳. ویژگی‌ها و خدمات پیامبر ﷺ
۳۹۹	الف) بی‌همتا در فضیلت
۳۹۹	ب) فقدان غیرقابل جبران
۴۰۰	ج) روشنی بخش بلاد
۴۰۰	ویژگی‌های بلاد
۴۰۰	الف) گمراهی مظلم
۴۰۱	ب) جهل غالب
۴۰۱	۱. دآوری غلط
۴۰۱	۲. بدگمانی به خدا
۴۰۲	۳. تبرج و جلوه‌گری زنان
۴۰۲	۴. تعصب کورکورانه
۴۰۳	ج) درشت‌خویی خشونت‌آمیز
۴۰۳	د) حلال شمردن محرمات
۴۰۳	هـ) خوار شمردن دانشمندان
۴۰۴	و) زندگی در فترت وحی
۴۰۴	ز) مرگ در هاله کفر

۴۰۵	بخش دوم
۴۰۵	الف) هشدار
۴۰۶	دستور اول
۴۰۶	دستور دوم
۴۰۶	دستور سوم
۴۰۷	ب) ویژگی‌ها
۴۰۷	۱. ظهور تدریجی
۴۰۸	۲. رشد سریع و آثار پابرجا
۴۰۸	۳. میراث خواری
۴۰۸	۴. رقابت سگسارانه
۴۰۹	۵. تبری تابع از متنوع و بالعکس
۴۱۰	۶. پراکندگی و ملاعقه
۴۱۱	بخش سوم
۴۱۲	۱. لغزش دل‌ها
۴۱۲	۲. گمراهی بعد از سلامت
۴۱۲	۳. اختلاف هواهای نفسانی
۴۱۲	۴. مشتبه شدن عقاید
۴۱۳	۵. کمرشکن بودن
۴۱۳	۶. درهم کوبیده بودن
۴۱۳	۷. زندگی وحشیانه
۴۱۳	۸. لرزندگی رشته‌های سعادت
۴۱۴	۹. ناپیدا بودن چهره واقعی امور
۴۱۴	۱۰. فروکش کردن حکمت
۴۱۴	۱۱. گشوده شدن زبان ستمگران
۴۱۴	۱۲. سیه‌روزی بدوی‌ها
۴۱۵	۱۳. فرسودگی پیاده و سواره
۴۱۵	۱۴. ورود تلخ و سرسختانه

۴۱۵	۱۵. دوشیدن و مکیدن خون
۴۱۵	۱۶. آسیب دیدن پرچم دین
۴۱۵	۱۷. زوال یقین
۴۱۶	۱۸. انزوای عقلاء
۴۱۶	۱۹. به میدان آمدن پلیدها
۴۱۶	۲۰. رعد آسا و خیره کننده و پر مشقت
۴۱۶	۲۱. قطع آرحام
۴۱۷	۲۲. جدایی از اسلام
۴۱۷	۲۳. بیماری همگانی
۴۱۷	۲۴. قرار در عین فرار
۴۱۷	۲۵. سرنوشت مرده ها
۴۱۷	۲۶. سرنوشت زنده ها*
۴۱۸	۲۷. فریب کاری با حربه ایمان و ایمان
۴۱۸	بخش چهارم
۴۱۸	۱. پرهیز از پرچم شدن و بت شدن
۴۱۹	۲. مردمی بودن و حکومتی نشدن
۴۱۹	۳. مظلومانه زیستن و نه ظالمانه
۴۲۰	۴. پرهیز از دام های شیطان و محل نزول عدوان
۴۲۰	۵. پرهیز از لقمه های حرام
۴۲۰	جرایب اجتناب از حرام
۴۲۳	خطبه ۱۵۲: توحید و امامت
۴۲۵	شان صدور
۴۲۵	نگاهی به محتوای خطبه
۴۲۶	بخش اول: توحید
۴۲۶	۱. مدلول آفرینش
۴۲۷	۲. ازلیّت
۴۲۷	۳. بی مانند بودن

۴. خروج از قلمرو حواس ۴۲۸
۵. پنهان نبودن ۴۲۸
- الف) صانع کجا و مصنوع کجا؟ ۴۲۸
- ب) محدود کجا و محدودکننده کجا؟ ۴۲۹
- ج) رب کجا و مربوب کجا؟ ۴۲۹
۶. یگانگی و بی‌همتایی ۴۲۹
۷. آفرینش بی‌حرکت و رنج ۴۳۰
۸. شنوایی بدون ابزار ۴۳۰
۹. بینایی بدون چشم گشودن ۴۳۰
۱۰. حضور بدون تماس جسمی ۴۳۱
۱۱. جدایی و بینونت، بدون بعد مسافت ۴۳۱
۱۲. ظهور، بدون مریی بودن ۴۳۱
۱۳. بطون، بدون لطافت ۴۳۱
۱۴. جدایی از اشیاء با قهر و غلبه ۴۳۲
۱۵. جدایی اشیاء از او به خضوع و رجوع ۴۳۲
۱۶. توصیف و تحدید ۴۳۳
۱۷. تحدید و تعدید ۴۳۳
۱۸. تعدید و ابطال ازلیت ۴۳۳
۱۹. کیفیت و توصیف ۴۳۴
۲۰. کجایی و مکان‌داشتن ۴۳۴
۲۱. ازلیت علم و ربوبیت و قدرت ۴۳۴
- بخش دوم: امامت ۴۳۵
- مبحث اول: انجلائی خورشید ۴۳۵
- مطلب اول ۴۳۵
- مطلب دوم ۴۳۵
- مطلب سوم ۴۳۶
- مبحث دوم: اوصاف و ویژگی‌های امام ۴۳۶

۴۳۶	۱. تدبیر امور
۴۳۶	۲. ریاست و نقابت
۴۳۷	۳. شناخت متقابل
۴۳۷	۴. انکار متقابل
۴۳۸	مبحث سوم: خصایص اسلام ولایی
۴۳۸	۱. سلامت و کرامت
۴۳۹	۲. تبیین و حیانی
۴۳۹	۳. فناناپذیری غرائب
۴۳۹	۴. پایان ناپذیری عجائب
۴۴۰	۵. بهاران نعمت ها
۴۴۰	۶. چراغانی ظلمت ها
۴۴۰	۷. کلید قفل گشای خیرات
۴۴۰	۸. چراغ ظلمت زدای
۴۴۱	۹. برخورداری از حمایت غیبی
۴۴۱	۱۰. آماده برای بهره گیری
۴۴۲	۱۱. درمان دردها
۴۴۳	۱۲. بستندگی برای نیازمندان
۴۴۵	خطبة ۱۵۳: ترغیب و ترهید و موعظه
۴۴۷	شان صدور
۴۴۸	مروری بر اجزای خطبه
۴۴۸	بخش اول: مهلت و استدراج
۴۴۹	۱. مهلت
۴۵۰	۲. حرکت در سمت و سوی غافلان
۴۵۱	۳. وقت گذرانی با گنهکاران
۴۵۱	۴. گمراهی و سرگردانی
۴۵۲	۵. محرومیت از امام قاند
۴۵۲	بخش دوم: تبهکاران و روز بازنگری اعمال

- ۴۵۳ ۱. استقبال بعد از ادبار.
- ۴۵۳ ۲. استدبار، بعد از اقبال.
- ۴۵۴ ۳. ورشکستگی.
- ۴۵۴ ۴. ناکامی.
- ۴۵۴ بخش سوم: دل‌نگرانی امام و چند توصیه.
- ۴۵۵ بصیر کیست؟
- ۴۵۵ ۱. شنوای اندیشمند.
- ۴۵۵ ۲. بینای دل‌آگاه.
- ۴۵۵ ۳. عبرت‌آموز.
- ۴۵۶ ۴. پیماینده راه روشن.
- ۴۵۶ ۵. صریح و قاطع.
- ۴۵۶ بخش چهارم: توصیه‌های سازنده.
- ۴۵۷ ۱. هوشیاری.
- ۴۵۷ ۲. بیداری.
- ۴۵۷ ۳. پرهیز از شتاب‌زدگی.
- ۴۵۷ ۴. نیک‌اندیشی.
- ۴۵۸ ۵. مخالفت با نااهل‌ها.
- ۴۵۸ ۶. ترک فخر و فروشی.
- ۴۵۸ ۷. ترک تکبر.
- ۴۵۸ ۸. یاد قبر.
- ۴۵۹ ۹. گستردن جایگاه و فراهم کردن خورنگاه.
- ۴۶۰ ۱۰. پرهیزگاری.
- ۴۶۰ ۱۱. کوشندگی.
- ۴۶۰ ۱۲. گوش به فرمان خدای مهربان.
- ۴۶۱ بخش پنجم: احکام قطعی قرآن.
- ۴۶۱ گفتار اول.
- ۴۶۲ گفتار دوم.

۴۶۲	۱. شرک عبادی
۴۶۳	۲. قتل نفس
۴۶۴	۳. عیب جویی
۴۶۴	۴. بدعت گذاری
۴۶۴	۵. دورویی
۴۶۵	۶. دوزبانی و سخن چینی
۴۶۶	قاعدة حُکم الأمثال
۴۶۷	دو طبیعت متضاد
۴۶۷	الف) طبیعت شر
۴۶۷	۱. بهایم
۴۶۸	۲. درندگان
۴۶۸	۳. زنان
۴۶۸	ب) طبیعت خیر
۴۷۲	خطبة ۱۵۴: توصیف اهل بیت عصمت و طهارت
۴۷۴	شان صدور
۴۷۴	مروری بر اجزای خطبه
۴۷۵	بخش اول: ژرف نگری خردمندان
۴۷۵	توصیه به مخاطبان
۴۷۶	بخش دوم: سیمای گمراهان
۴۷۶	۱. غرق شدن در امواج فتنه ها
۴۷۶	۲. پیروی از بدعت، نه سنت
۴۷۶	۳. حاکمیت فاسقان و انزوای مؤمنان
۴۷۷	۴. سخن پراکنی گمراهان
۴۷۷	بخش سوم: فضایل اهل بیت علیهم السلام
۴۷۷	الف) فضایل شش گانه اهل بیت علیهم السلام
۴۷۸	۱. همراه و همراه
۴۷۹	۲. خزانه دار و ابواب

۴۷۹	وجه اول
۴۷۹	وجه دوم
۴۸۰	ورود دزدانه، ممنوع
۴۸۱	۳. مصادیق آیات کریمه قرآن
۴۸۱	۴. گنج‌های معارف الهی
۴۸۱	۵. ناطقان صادق
۴۸۱	۶. ساکت‌های پیش‌رو
۴۸۲	ب) فضایل سه‌گانه راند و قاند
۴۸۲	۱. صداقت
۴۸۲	۲. عقلانیت
۴۸۲	۳. اخرویت
۴۸۳	مروری بر دیدگاه برخی از عرفا
۴۸۴	پاسخ یک پرسش
۴۸۶	بخش چهارم: تکمله بخش اول
۴۸۶	علامت اول
۴۸۷	علامت دوم
۴۸۸	علامت سوم
۴۸۹	یک اندرز راه‌گشا
۴۸۹	بخش پنجم: فرق عمل پاک و پلید
۴۸۹	۱. رستن‌گاه عمل
۴۹۱	۲. مفاد حدیث نبوی
۴۹۱	۳. تفاوت اخلاص و ریا
۴۹۵	خطبه ۱۵۵: شگفتی‌های آفرینش خفاش
۴۹۷	شان صدور
۴۹۹	مروری بر بخش‌های خطبه
۴۹۹	بخش اول: توحید صفاتی
۴۹۹	۱. نارسایی اوصاف از معرفی ذات

۵۰۱	۲. عظمت ناشناختنی و حیرت افزا.....
۵۰۲	۳. حقیقت آشکار و نادیدنی.....
۵۰۳	۴. بی مانند بودن در عقول.....
۵۰۳	۵. بی مانند بودن در وهم و خیال.....
۵۰۴	بخش دوم: توحید افعالی.....
۵۰۴	الف) ابداع افعال حکیمانه.....
۵۰۴	۱. نمونه نداشتن.....
۵۰۴	۲. عدم مشاوره.....
۵۰۴	۳. عدم معین.....
۵۰۵	۱. تمامیت آفرینش.....
۵۰۵	۲. فرمان برداری خلق.....
۵۰۵	۳. اجابت بدون کوتاهی.....
۵۰۵	۴. تسلیم بدون قید و شرط.....
۵۰۶	ب) خلقت خفاش.....
۵۰۶	۱. کوری روز و بینایی شب.....
۵۰۷	۲. ناتوانی چشم در برابر نور خورشید.....
۵۰۷	۳. گریز از نور و رفتن به پناهگاه.....
۵۰۸	۴. خواب روز و بیداری شب.....
۵۰۸	۵. حرکت و تکاپو در ظلمت شب.....
۵۰۹	۶. خواب و استراحت در روشنی روز.....
۵۱۰	۷. دو استئنا و تسبیح.....
۵۱۱	۸. روش فرزند پروری.....
۵۱۲	۹. باز هم تسبیح.....